

Avelskommittén rapporterar...

Cocker Spanielklubbens Avelskommitté har härmed för avsikt att presentera en del av det avelsarbete som gjorts under 2019 samt under året registrerade hälsoreultat.

Följande redovisade punkter är i huvudsak tagna från SKK:s Avelsdata (Ras - Sök/välj ras: cocker spaniel - Listor; Djur använda i avel; Inavelstrend; Statistik registrering). De sammanställningar som rör HD-index är däremot gjorda manuellt (dock fortfarande

baserat på uppgifter från SKK:s Avelsdata). Avelskommittén har även valt att sist i rapporten inkludera statistik för de beskrivningar som gjorts av rasens mentalitet.

Registreringar

998 cocker spaniels registrerades under 2019 och detta är 16 fler än 2018. Av dessa var 32 st importier.

Hälsa

- Höftledsdysplasi (HD) -

Totalt höftledsröntgades 305 cockrar under året (en röntgades två gånger, båda gångerna med grad C), vilket är en ökning från föregående år. Utfallet blev följande:

Grad	A	B	C	D	E
Antal	143	98	56	8	0
Procent	46,9	32,1	18,4	2,6	0

Jämfört med 2018 har andelen röntgade med grad A ökat; grad B förblivit oförändrad; grad C minskat; grad D ökat och inte heller detta år förekom den gravaste graden (E). Andelen HD-fel har således minskat till **21,0**

%. Man kan även titta på hur det ser ut per födelseår. Så här ser det ut i dagsläget (siffrorna ändras när nya hundar födda respektive år röntgas).

Diagnos	Födelseår									
	2014		2015		2016		2017		2018	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
HD Grad A	122	48,8	92	41,6	91	41,6	92	45,8	92	50,0
HD Grad B	76	30,4	77	34,8	75	34,2	67	33,3	59	32,1
HD Grad C	47	18,8	45	20,4	49	22,4	39	19,4	30	16,3
HD Grad D	5	2,0	6	2,7	4	1,8	3	1,5	3	1,6
HD Grad E			1	0,5						
Totalt antal undersökta	250		221		219		201		184	
Snittålder för undersökning (mån.)	21		20		19		18		15	
Antal födda	928		927		979		781		995	

I tabellen nedan framgår föräldrarnas HD-status var vid parningstillfället.

Föräldradjur Kombinationer		Kullar födda				
		2015	2016	2017	2018	2019
HD Grad A	HD Grad A	60	66	54	44	42
HD Grad A	HD Grad B	70	76	57	70	57
HD Grad A	HD Grad C	12	19	16	26	17
HD Grad A	HD Grad D	1				
HD Grad B	HD Grad B	26	20	26	34	32
HD Grad B	HD Grad C	8	11	8	14	16
HD Grad C	HD Grad C				1	5
okänt	HD Grad A	3	3	2	3	5
okänt	HD Grad B	3		1	2	3
okänt	HD Grad C	1		1		
okänt	okänt		3		1	2

2019 var andra året som *HD-index* fanns för cocker spaniel. Förhoppningen med detta index är att på sikt förbättra höftledsstatusen

på rasen. I tabellen nedan anges spridningen av HD-index för de som röntgats under 2019 (taget 2020-04-18 från SKK Avelsdata).

Grad	Högst	Lägst	Median
A	123	96	111
B	109	80	92
C	96	75	83
D	85	68	73

Ett värde på över 100 förväntas ge en förbättring av rasens snitt, medan ett värde under 100 förväntas ge en försämring.

- HD-index kullar -

Kullar som fötts efter 2018-01-01 tilldelas ett preliminärt HD-index baserat på medelvärdet av föräldrarnas indexvärde vid

parningstillfället. 164 kullar fick ett sådant index (ytterligare 15 kullar saknar index). Utfallet blev följande:

Preliminärt HD-index	70-79	80-89	90-99	100-109	110-119
Antal	4	26	60	46	28
Procent	2,4	15,9	36,6	28,0	17,1

Således kan man se att **45,1 %** hade ett index på 100 eller högre. Detta är en försämring med åtta procentenheter jämfört med föregående år. Medianvärdet för årets kullar ligger på 98. Väljer man att enbart studera kullarna av jaktstam (25 st) blir resultatet följande: 8 kullar saknar index; spridningen av index för resterande 17 kullar är 81-105;

tre kullar har index på 100 eller högre. Medianvärdet för kull av jakttyp ligger på 94 (vilket är 4 enheter högre än 2018). Av detta kan man dra slutsatsen att de som bedriver avel med jakttypen i högre utsträckning verkar anammat HD-index som det användbara verktyg det är, jämfört med dem

som avlar på utställningstypen. Det återstår att se om trenden håller i sig.

- Armbågsledsdysplasi (ED) -

56 cockrar har röntgats för ED under året, en av dessa (cocker av jakttyp) har befunnits ha grad 1, resterande är *fria* (grad 0).

- Patellaluxation -

12 cockrar har undersökts för patellaluxation under året, den största majoriteten av dessa är av jakttyp. Två stycken fick diagnosen

patella, mediant grad 1, resterande har fått *grad 0* (och är därmed friförklarade).

- Progressiv Retinal Atrofi (PRA-prcd) -

35 cockrar har DNA-testats för ögonsjukdomen PRA-prcd under året. Av dessa var 24 *fria* (A) och 11 *anlagsbärare* (B). Utöver

detta har även 420 st förklarats *fria genom arv* (hereditärt fri).

- Ögon - övrigt -

276 cockrar ögonlystes under året. Den absolut största delen, 220 st (79,7%), har varit *utan anmärkning*. Vanligaste defekten är *distichiasis* med 32 fall (11,6 %) följt av *näthinneveck* 4 st (1,5 %) och *artresia puncta*

lacrimalis 4 st (1,5 %). *Partiell katarakt* av olika slag hittades i 22 fall (8,0 %): tio av dessa bedömdes som ärftliga. Det fanns enstaka fall av diverse andra diagnoser. Några hundar hade fler än en diagnos.

- Familjär Nefropati (FN) & Renal Dysplasi (RD) -

Elva cockrar har DNA-testats för njursjukdomen FN under året, var samtliga *fria* (A). Utöver detta har 379 st förklarats *fria genom arv* (hereditärt fria). Inga fall av vare sig FN eller RD har registrerats. Om man att titta

på hur uppfödare valt att para under året (föräldrarens genetiska status vid parningstillfället) och jämför med några föregående år framgår följande:

Föräldradjur Kombinationer		Kullar födda					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
DNA-testad Fri (A)	DNA-testad Fri (A)	13	14	16	17	15	13
DNA-testad Fri (A)	Hereditärt Fri (H)	17	17	18	28	33	28
Hereditärt Fri (H)	Hereditärt Fri (H)	7	5	6	9	14	23
Hereditärt Fri (H)	DNA-testad Anlagsbärare (B)				1	1	
Okänt	DNA-testad Fri (A)	40	39	45	23	22	30
Okänt	Hereditärt Fri (H)	33	43	43	34	36	37
Okänt	Okänt	76	66	70	53	74	48

Antal kullar födda i helt fria kombinationer:
A x A; A x H, och H x H var 64 st.

Antal kullar födda i kombination okänt x
A och okänt x H var 67 st.

Antal kullar födda i kombination okänt x
okänt var i år 48 st, och här har det
glädjande gått åt rätt håll från 2018 då det
var 74 kullar.

Genetisk status	2015	2016	2017	2018	2019
FN Hereditärt fri (H)	320 (96,1%)	255 (94,4%)	357 (98,9%)	362 (98,6%)	352 (99,7%)
FN DNA-testad Fri (A)	12 (3,6%)	15 (5,6%)	4 (1,1%)	3 (0,8%)	1 (0,3%)
FN DNA-testad Anlagsbärare (B)	1 (0,3%)			2 (0,5%)	
FN DNA-testad Sjuk (C)					
FN, kliniskt undersökt Sjuk					
Totalt antal undersökta	333	270	361	367	353
Antal födda	927	979	781	995	961

Antalet DNA-testade hundar har sjunkit år från år, för att nu vara nere på 2,8 %. Med detta kan man konstatera att många hundar nu är hereditärt fria i flera generationer bakåt. Dock är det endast **41,3 %** som är hereditärt fria/DNA-testade Fria (A) av det totala antalet födda 2019.

Avelsstruktur

- Inavelsökning -

Inaveln i den svenska populationen ökade med 2,1 % under 2019 vilket är den högsta noteringen sedan år 2000. Förra året var

ökningen 1,7 %. Värdet är dock under den kritiska gränsen 2,5 %.

- Fördelning parningar -

Av de 179 kullar som fram till 2020-04-18 registrerats med födelseår 2019 har 91,6 % en inavelsgrad på mellan 0 och 6,25 %, vilket är inom det intervall som Svenska Kennelklubben och därmed också Cocker Spanielklubben rekommenderar. 7,3 %

återfinns i nästa intervall: med en inavelsgrad på 6,26 - 12,49 %. En kull (0,6 %) ligger i intervallet 12,50 - 24,99 % och ytterligare en kull (0,6 %) motsvarande helsyskonparning fanns. Medianvärdet för alla kullarna ligger på 0,8 %.

- Ålder första valpkull -

Trettio hanar fick sin första kull under året och för tikar var motsvarande siffra 85. Av hanarna var 4 st 13-18 månader; 4 st 19-24 månader; 9 st 2-3 år; 7 st 4-6 år och 6 st 7 år eller äldre vid avelsdebuten. För tikarna

gällde att ingen var under 18 månader eller över sju år. Den vanligaste avelsdebutåldern för tik fortsätter att vara 2-3 år (49 st), följt av 28 st 4-6 år och sist 8 st 19-24 månader.

- Hanhundsanvändning -

179 kullar har fram till 2020-04-18 registrerats med födelseår 2019. Dessa har 100 olika hanar och 173 olika tikar som för-

äldrar. De hanar med fyra kullar eller fler var:

Namn	Ursprung	% av kullar % av valpar		Antal kullar 2018 (totalt)	Antal valpar 2018 (totalt)
		2018	2018		
Manaca's Milk n'Toast and Honey	SE	3,9	4,8	7 (19)	46 (107)
Line Sam Xlusive Diamond	SE	2,8	3,6	5 (11)	35 (68)
Napoleon of Merrily	FR	2,8	3,3	5 (6)	32 (39)
Art-Wave's Croque Monsieur	SE	2,8	3,1	5 (7)	30 (36)
Merry Cocktails Moray	SE	2,8	2,8	5 (28)	27 (144)
Line Sam Zmashing Zvante	SE	2,2	2,3	4 (4)	22 (22)
Odysseus Skar-Line Colour Range	CZ	2,2	1,8	4 (4)	17 (17)

Den genomsnittliga kullstorleken för 2019 var 5,4 vilket är +0,3 jämfört med föregående år. Det är den högsta noteringen som finns registrerad någonsin.

Mentalitet

I dagsläget finns två sätt att beskriva hundars mentalitet: *Mentalbeskrivning Hund* (MH) och *Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund* (BPH). Fyra cocker spaniels har genomfört MH under året, medan 31 stycken har genomfört BPH. Inte i något fall

har beskrivningen avbrutits. Cocker Spanielklubben förordar BPH som beskrivningsmetod. Totalt har nu 192 cocker spaniels genomgått denna beskrivning. Vi är därmed nära vårt första mål: 200.